

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 167/2024-22

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Libora Duľu (sudca spravodajca) a zo sudcov Ladislava Duditša a Rastislava Kaššáka v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], proti postupu Okresného súdu Spišská Nová Ves v konaní vedenom pod sp. zn. 12C/11/2018 takto

rozhodol:

1. Ústavnú sťažnosť **odmieta**.
2. Žiadosti sťažovateľa o ustanovenie právneho zástupcu v konaní pred Ústavným súdom Slovenskej republiky **nevyhovuje**.

Odôvodnenie:

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľa a skutkový stav veci

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručенou ústavnému súdu 12. marca 2024 domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), práva na prejednanie svojej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“), ako aj základných práv podľa čl. 46 ods. 1, 2 a 3 a čl. 47 ods. 2 ústavy postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 12C/11/2018. Sťažovateľ navrhuje uloženie príkazu okresnému súdu v napadnutom konaní konať bez zbytočných prietahov, ako aj priznanie primeraného finančného zadosťučinenia v sume 5 000 eur.

2. Z ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že sťažovateľ v procesnom postavení žalobcu sa žalobou doručенou okresnému súdu 25. apríla 2018 domáha ochrany proti neoprávnenému zásahu do vlastníckeho práva proti žalovaným – [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], a [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ]. Prvé pojednávanie sa konalo 24. mája 2021. Napriek snahe okresného súdu nariaďovať pojednávania tri roky nebol vo veci vydaný rozsudok, okresný súd si nevyžiadal dotknutý spis príslušného stavebného úradu ani katastra, iba viedol bezvýsledné pojednávania.

II. Argumentácia sťažovateľa

3. Podľa sťažovateľa k zásahu do označených práv došlo zo strany okresného súdu nečinnosťou, neefektívnosťou, neospravedlivelným spôsobom a nesústredenou činnosťou okresného súdu, keďže sťažovateľ sa už 6 rokov nachádza v stave právnej neistoty týkajúcej sa posúdenia svojho návrhu na ochranu proti neoprávnenému zásahu do vlastníckeho práva, a to výlučne zavineným nekonaním okresného súdu.

4. Sťažovateľ argumentuje, že využil všetky dostupné právne prostriedky, podal sťažnosť u predsedu okresného súdu, vzniesol námietku zaujatosti, pokúšal sa o mimosúdne riešenie veci. Sťažovateľ vzhľadom na svoj vek (74 rokov) a výšku dôchodku žije v nedôstojných podmienkach.

5. Sťažovateľ zákonnej sudkyňi na pojednávaní dokladoval, že 29. septembra 2022 požiadal Centrum právnej pomoci o poskytnutie právnej pomoci, čomu nebolo vyhovené. V súčasnosti prebieha v tejto súvislosti súdne konanie na Správnom súde v Košiciach pod sp. zn. 2S/16/2023.

6. Z doterajšieho priebehu napadnutého konania vyplýva, že zákonná sudkyňa sa cíti byť zaujatá (ako sama uviedla), avšak námietka zaujatosti bola zamietnutá.

7. Sťažovateľ konštatuje, že v napadnutom konaní prejednávajúca vec nevykazuje právnu a ani skutkovú zložitnosť. Svojím správaním pritom neprispel k predĺženiu napadnutého konania. Predĺženie napadnutého konania zapríčinil okresný súd svojím postupom, a to z dôvodu totálnej nečinnosti.

8. Priznanie primeraného finančného zadosťučinenia v sume 5 000 eur sťažovateľ odôvodňuje existenciou frustrácie z viac ako šesťročného nekonania okresného súdu. Uvedený stav u sťažovateľa zároveň vyvolal stratu dôvery v schopnosť okresného súdu spravodlivo a bezprieťahovo vyriešiť a rozhodnúť jeho právnu vec. Trvanie nečinnosti zo strany okresného súdu má podľa sťažovateľa zásadný dopad aj na jeho sociálnu a ekonomickú situáciu, keďže zbytočné prieťahy v súčasnosti nemožno napraviť či odstrániť.

9. Sťažovateľ zároveň podľa § 37 ods. 1 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) požiadal o ustanovenie právneho zástupcu v konaní o ústavnej sťažnosti, keďže sa domnieva, že to odôvodňujú jeho majetkové pomery.

III. Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

10. Podstatou ústavnej sťažnosti determinovanou petitom, t. j. návrhom na rozhodnutie vo veci tak, ako ho formuloval sťažovateľ, je námietka porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na pojednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom okresného súdu v napadnutom konaní založená predovšetkým na argumentácii, že vec jeho žaloby nie je právoplatne skončená ani po viac ako 6 rokoch. Súčasne sťažovateľ namieta porušenie svojho práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 a 2 ústavy, práva na náhradu škody spôsobenej nesprávnym úradným postupom súdov podľa čl. 46 ods. 3 ústavy, ako aj práva na právnu pomoc v konaní pred súdom podľa čl. 47 ods. 2 ústavy postupom okresného súdu v dotknutom konaní.

III.1. K namietanému porušeniu základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov a práva na prejednanie záležitosti v primeranej:

11. V časti týkajúcej sa namietaného porušenia práv zaručených čl. 48 ods. 2 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom okresného súdu v napadnutom konaní ústavný súd v prvom rade poukazuje na skutočnosť, že posudzovanie porušenia zmienených práv postupom okresného súdu v napadnutom konaní už bolo predmetom rozhodovania na ústavnom súde, a to štyrikrát. Prvú ústavnú sťažnosť sťažovateľa odmietol ako zjavne neopodstatnenú uznesením sp. zn. I. ÚS 275/2020 z 9. júna 2020, vychádzajúc z podrobnej chronológie vykonaných úkonov (bod 21 uznesenia sp. zn. I. ÚS 275/2020). O druhej ústavnej sťažnosti sťažovateľa rozhodol ústavný súd uznesením sp. zn. IV. ÚS 451/2021 z 21. septembra 2021, ktorým jeho ústavnú sťažnosť odmietol sčasti ako neprípustnú a sčasti ako zjavne neopodstatnenú. Ústavná sťažnosť sťažovateľa podaná po tretíkrát v tej istej veci bola ústavnému súdu doručená 21. septembra 2021 a odmietnutá ako zjavne neopodstatnená. V poradí štvrtá sťažnosť doručená ústavnému súdu 22. decembra 2023 bola uznesením sp. zn. III. ÚS 86/2024 zo 7. marca 2024 prijatá na ďalšie konanie (po vydaní uznesenia o ustanovení právneho zástupcu v konaní pred ústavným súdom) v celom rozsahu. V predmetnej ústavnej sťažnosti sťažovateľ namietal postup okresného súdu v napadnutom konaní, teda porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy.

12. Podľa § 55 písm. b) zákona o ústavnom súde návrh na začatie konania je neprípustný, ak ústavný súd v tej istej veci koná.

13. Prekážka prv začatého konania (litispendencia) bráni tomu, aby na ústavnom súde prebiehali dve konania, prípadne viac konaní v tej istej veci. Totožnosť veci je daná pri zhode predmetu konania, skutkových okolností, z ktorých sa uplatnené právo vyvodzuje, a identity účastníkov konania. O prekážku litispendencie nejde, ak chýba čo len jeden z uvedených znakov totožnosti veci.

14. Ústavný súd konštatuje, že v deň doručenia posudzovanej ústavnej sťažnosti sťažovateľa prebieha na ústavnom súde konanie v tej istej veci vedené pod sp. zn. III. ÚS 86/2024, ktorého predmetom je sťažovateľom namietané porušenie práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov (čl. 48 ods. 2 ústavy) postupom okresného súdu v napadnutom konaní. Tretí senát ústavného súdu ústavnú sťažnosť sťažovateľa uznesením zo 7. marca 2024 prijal na ďalšie konanie v celom rozsahu, teda otázku opodstatnenosti tvrdení v nej obsiahnutých posúdi v konaní vo veci samej.

15. Pokiaľ ide o sťažovateľom namietané porušenie práva na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, ktoré v konaní vedenom pod sp. zn. III. ÚS 86/2024 ustanovený právny zástupca nenamietal, ústavný súd poukazuje na svoju judikatúru, v rámci ktorej si pri výklade základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov garantovaného v čl. 48 ods. 2 ústavy osvojil judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva k čl. 6 ods. 1 dohovoru, pokiaľ ide o právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote, preto v obsahu týchto práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (napr. II. ÚS 55/98, I. ÚS 132/03, IV. ÚS 105/07, IV. ÚS 90/2010). Na základe uvedeného ústavný súd vyhodnotil ústavné sťažnosti v tejto časti ako totožné.

16. Sťažovateľ v aktuálnej ústavnej sťažnosti namieta v súvislosti s napadnutým postupom okresného súdu (bez konkretizácie akéhokoľvek rozhodnutia) aj porušenie svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, čím sa jeho sťažnosť odlišuje od sťažnosti vedenej pod sp. zn. III. ÚS 86/2024, o ktorej ústavný súd už koná. Ústavný súd konštatuje, že vzhľadom na súvislosť sťažnostnej argumentácie vo vzťahu k namietanému porušeniu základných práv sťažovateľa podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 48 ods. 2 ústavy postupom okresného súdu v napadnutom konaní mal sťažovateľ namietané porušenie základného práva na súdnu ochranu doplniť v konaní vedenom ústavným súdom pod sp. zn. III. ÚS 86/2024, kde vzhľadom na predmet konania nestál pred hrozbou uplynutia lehoty podľa § 124 zákona o ústavnom súde. Sťažovateľ sa za daných (nezmenených) okolností nemôže domáhať rozšírenia označených práv prostredníctvom novej ústavnej sťažnosti.

17. Vzhľadom na uvedené zistenie z dôvodu prekážky prv začatého konania v tej istej veci bolo potrebné túto časť ústavnej sťažnosti sťažovateľa odmietnuť pre neprípustnosť podľa § 56 ods. 2 písm. d) v spojitosti s § 55 písm. b) zákona o ústavnom súde (obdobne napr. II. ÚS 203/2019, II. ÚS 203/2020, II. ÚS 361/2022).

III.2. K namietanému porušeniu čl. 46 ods. 2 ústavy:

18. Ustanovenie čl. 46 ods. 2 ústavy upravuje základné právo na prístup k súdu vo veci, o ktorej rozhodol orgán verejnej správy. Táto ústavná norma upravuje primárne právo toho, kto tvrdí, že bol na svojich právach ukrátený rozhodnutím orgánu verejnej správy, obrátiť sa pri zákonom splnených podmienkach na súd, aby preskúmal zákonnosť takéhoto rozhodnutia. V predmetnej veci sťažovateľa nie sú žiadne pochybnosti, že predmetom napadnutého konania nebol postup orgánu verejnej správy. Pokiaľ sťažovateľ porušenie tohto práva odvíja od postupu a rozhodnutia o jeho návrhu na poskytnutie právnej pomoci prostredníctvom Centra právnej pomoci, uvedené je v súčasnosti predmetom súdneho posúdenia na Správnom súde v Košiciach, ktorého postup nie je predmetom ústavnoprávneho posúdenia.

19. Na základe uvedeného ústavný súd odmietol ústavnú sťažnosť sťažovateľa v tejto časti ako zjavne neopodstatnenú podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde.

III.3. K namietanému porušeniu práva na náhradu škody spôsobenej nesprávnym úradným postupom súdov (čl. 46 ods. 3 ústavy):

20. Rozhodovanie o náhrade škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím alebo nesprávnym úradným postupom v zmysle čl. 46 ods. 3 ústavy patrí v zmysle doterajšej judikatúry ústavného súdu v zásade do právomoci všeobecných súdov (m. m. II. ÚS 71/04, IV. ÚS 1/2012). Túto právomoc všeobecných súdov v súlade s čl. 46 ods. 4 ústavy konkretizuje, resp. vymedzuje zákon č. 514/2003 Z. z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

20. Pokiaľ sťažovateľovi vznikla v súvislosti s postupom okresného súdu, a to zbytočnými priet'ahmi v súdnom konaní, škoda, právny poriadok Slovenskej republiky mu umožňuje domôcť sa náhrady škody podľa spomínaného zákona, ak bude v prebiehajúcom konaní pred ústavným súdom uvedenom v bode 10 tohto odôvodnenia úspešný (v prípade náhrady škody spôsobenej pri výkone verejnej moci ide o nárok odlišný od primeraného finančného zadost'učinenia). Uplatnenie náhrady

škody týmto postupom predstavuje účinný právny prostriedok na ochranu základných práv a slobôd, pri ktorého uplatnení právomoc iných orgánov predchádza právomoci ústavného súdu (náhrady škody sa je potrebné domáhať primárne postupom podľa čl. 46 ods. 4 ústavy vo vykonávacom podústavnom právnom režime podľa označeného zákona). Nevyčerpanie tohto prostriedku zakladá neprípustnosť ústavnej sťažnosti v tejto časti podľa § 132 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

III.4. K namietanému porušeniu práva na právnu pomoc v konaní podľa čl. 47 ods. 2 ústavy:

21. Pokiaľ ide o namietané porušenie práva podľa čl. 47 ods. 2 ústavy, ktorým je právo na právnu pomoc v konaní pred súdom, ústavný súd konštatuje, že sťažovateľ v napadnutom konaní nie je právne zastúpený, pričom poskytnutia právnej pomoci sa domáhal prostredníctvom Centra právnej pomoci, ktoré jeho žiadosti nevyhovelo. Sťažovateľ preto podal správnu žalobu, o ktorej je oprávnený a povinný rozhodnúť Správny súd v Košiciach, ktorého právomoc predchádza právomoci ústavného súdu. Skutočnosť, že sťažovateľ využil na ochranu označeného práva správnu žalobu, založila dôvod na odmietnutie ústavnej sťažnosti v tejto časti ako neprípustnej podľa § 56 ods. 2 písm. d), § 132 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

III.5. K žiadosti sťažovateľa o ustanovenie právneho zástupcu:

22. Predpokladom na vyhovie žiadosti o ustanovenie právneho zástupcu je kumulatívne splnenie troch podmienok: (i) existencia žiadosti o ustanovenie právneho zástupcu, (ii) majetkové pomery odôvodňujúce takúto žiadosť a to, že (iii) nejde o zrejme bezúspešné uplatňovanie nároku na ochranu ústavnosti. Ak ústavný súd pri predbežnom prerokovaní ústavnej sťažnosti zistí, že v danej veci nie je daná jeho právomoc, ústavná sťažnosť je oneskorená, neprípustná alebo zjavne neopodstatnená, uvedený záver zároveň znamená, že v danej veci ide o zrejme bezúspešné uplatňovanie nároku na ochranu ústavnosti, a teda nie je splnený jeden z predpokladov na vyhovie žiadosti o ustanovenie právneho zástupcu v konaní pred ústavným súdom.

23. Pretože ústavný súd odmietol ústavnú sťažnosť sťažovateľa (z viacerých dôvodov), súčasne poukazujúc na skutočnosť, že v konaní o prijatej ústavnej sťažnosti (súvisiacej) sťažovateľa vedenej pod sp. zn. III. ÚS 86/2024 mu bol ustanovený právny zástupca, nevyhovelo žiadosti sťažovateľa o ustanovenie právneho zástupcu v tomto konaní pred ústavným súdom.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 3. apríla 2024

Libor Duľa
predseda senátu